

Prądnik. Prace Muz. Szafera	29	61–62	2019
-----------------------------	----	-------	------

MARTA DŁUGOSZ¹, IGOR DŁUGOSZ²

Kraków, e-mail: ¹mdlugosz01@gmail.com, ²igordlugosz@o2.pl

**DZIĘCIOŁ BIAŁOGRZBIETY *DENDROCOPOS LEUCOTOS*
NA WYŻYNIIE KRAKOWSKO-CZĘSTOCHOWSKIEJ**

**The white-backed woodpecker *Dendrocopos leucotos*
in Cracow-Częstochowa Upland**

Abstract. The note presents observations of White-backed Woodpecker *Dendrocopos leucotos* in Cracow-Częstochowa Upland. One male individual was observed and photographed in Raclawka Valley on the 3rd November, 2019.

Key words: *Dendrocopos leucotos*, White-backed Woodpecker, Cracow-Częstochowa Upland, Poland, new records, distribution

Dzięcioł białogrzbisty jest nielicznym gatunkiem lęgowym w Polsce. Występuje on lokalnie, zasiedla głównie polskie Karpaty, a także północno-wschodnią Polskę: Warmię, Mazury, Suwalszczyznę, Podlasie oraz Polskę wschodnią: Polesie i Roztocze. Nieliczna populacja tego gatunku występuje również w Górach Świętokrzyskich (Tomiałojć, Stawarczyk 2003; Piotrowska, Wesołowski 2007; Kajtoch, Ciach 2016). Występowanie dzięcioła białogrzbietego na terenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej jest słabo poznane. Dotychczas gatunek ten został stwierdzony jedynie w dwóch miejscach: w Ojcowskim Parku Narodowym (Tomek 2008) oraz w miejscowości Miękinia (obs. K. Noworyta) (Cichocki 2000). Ponadto powyższe obserwacje dotyczą lat 90. XX w. Dzięcioł białogrzbisty jest gatunkiem typowo osiadłym. Ptaki przemieszczają się głównie w obrębie arealu lęgowego, a pojawy w miejscach oddalonych od aktualnych lęgowisk należą do bardzo rzadkich. Obligatoryjnym czynnikiem warunkującym obecność dzięcioła białogrzbietego jest dostępność drzew zamierających oraz martwego drewna, zarówno stojącego (m.in. złomy), jak i leżaniny. Chętnie zasiedla również drzewostany położone wzdłuż cieków wodnych. Gatunek ten preferuje drzewostany liściaste i mieszane, głównie lite – bukowe, bukowo-jodłowe, bukowo-jodłowo-świerkowe i bukowo-świerkowe (Kajtoch, Ciach 2016).

W dniu 3 listopada 2019 roku zaobserwowano oraz sfotografowano samca dzięcioła białogrzbietego (ryc. 1) w dolinie potoku Raclawka, znajdującego się w granicach Parku Krajobrazowego „Dolinki Krakowskie”. Obserwacji trwającej około 5 minut dokonano u wejścia do doliny przy ścieżce przebiegającej wzdłuż koryta potoku w łągu olszowym.

Ryc. 1. Dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos* w Dolinie Raclawki, 3.11.2019 r. Fot. I. Długosz

Fig. 1. The white-backed woodpecker *Dendrocopos leucotos* in Raclawka Valley, 3.11.2019 r. Photo by I. Długosz

Ptaka odleciał w kierunku wsi Żary. Najbliższe dogodnie siedliska dla dzięcioła białogrzbietego znajdują się w Rezerwacie „Dolina Raclawki”, chroniącym m.in. cenny starodrzew, który zachował się niemal w nienaruszonym układzie przestrzennym lasu oraz zbiorowiska leśne takie jak: buczyna karpacka, grąd i łęg olszowy.

PIŚMIENNICTWO

Cichocki W. 2000. *Monografia ptaków Małopolski. Atlas ptaków zimujących Małopolski*, red. K. Walasz. Wyd. MTO. Kraków, s. 373–374.

Kajtoch Ł., Ciach M. 2016. *Ptaki polskich Karpat – stan, zagrożenia, ochrona*. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, red. T. Wilk, R. Bobrek, A. Pępkowska-Król, G. Neubauer, J. Z. Kosicki, s. 274–283.

Piotrowska M., Wesołowski T. 2007. *Dzięcioł białogrzbiety [w:] Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004*, red. A. Sikora, Z. Rohde, M. Gromadzki, G. Neubauer, P. Chylarecki. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, s. 308–309.

Tomek T. 2008. *Ptaki Ojcowskiego Parku Narodowego [w:] Monografia Ojcowskiego Parku Narodowego. Przyroda*, red. A. Klasa, J. Partyka. Wyd. OPN. Ojców, s. 433–448.

Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. *Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany*. Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody Pro Natura, Wrocław, s. 520–524.

SUMMARY

The note presents observations of White-backed Woodpecker *Dendrocopos leucotos* in Cracow-Częstochowa Highland. The records of this local and quite rare species were noted in the nineties of the 20th century in Ojcow National Park, where the status of this species was assumed as breeding. Over 20 years later one male individual was observed and photographed in Raclawka Valley. The bird was observed on 3rd November, 2019.